

PROJEKTI TEGEVJUHI GREN NOORMETSA SÕNUL VÕIB FILMILINNAK JÄÄDAGI SÜNDIMATA

Gren, sa oled nüüd mitu aastat filmilinnaku projekti vedanud. Alguses, kui te projekti esitlesite, anti teile Riigikogu kultuurikomisjoni poolt positiivseid signaale. Kui suur ootamus see möödunud nädalal saabunud teade teie tiimile oli?

Arvan, et neid positiivseid signaale anti üsna mitmele projektile. Olen ise kõikide projektide ettekandeid vaadanud ja materjale lugenud. Enamik neist on vähemalt minu meelest Eestile vajalikud, mõned on praegu veel rohelise tule andmiseks liiga toored.

Olen püüdnud mitu korda niimoodi mõelda, et kui ma ei oleks filmilinnaku projektiga seotud, siis mis neist oleks minu hääle saanud. Ikka, kurat, jõuan kindlalt selle stuudio projektini. Kõik kriteeriumid, mis hindamise aluseks olid, on maksimumilähedaselt täidetud.

Kas see eitav vastus võib tähendada, et Tallinna ei tulegi filmilinnakut?

Jah, see võib seda tähendada küll. Aga alla andnud me ka veel ei ole. Paberil on meil kõik valmis ja kopp on praktiliselt valmis maasse löömiseks. Enne kui plaanid arhiivi pane me, pöörame kindlasti veel kõik kiivid ümber.

Umbes poolteist aastat tagasi sai linnaga kokku lepitud, et AS Tallinna Tööstuspargid ehitab linna rahaga hooned valmis, teie sisustate vajaliku tehnika ja rentnikega ning hakkate omakorda hooned linna käest rentima. Kas sel juhul oleks tegu objektiga – sellest Kulka rahale kandideerinud ehitiste nimekirjast vist ain-saga –, mis ei vajaks otseselt edasi-

si toetusi, vaid suudaks pikemas perspektiivis end ise ära majandada?

Raharidasid on siin palju. Üks summa on see, mida on vaja kompleksi ehitamiseks ja tehnikaga täitmiseks. Edaspidi tuleb seda hoonet ka üleval pidada – vaja on raha nii palkadeks kui ka n-ö kommunaalideks, mis ei ole sellise hoonekompleksi puhul väiksed summad. Lisaks veel arenduskulud ja tehnika ning hoone enda hooldamine. Jah, keskpikas perspektiivis, kui oleme stuudio käima saanud ja see on suure osa aastast broneeritud, saame muidugi juba ise rahaliselt täiesti hakkama. Aga käima-tõmbamine võtab aega.

Riigi jaoks peaks selle projekti puhul huvi seisnema selles, et tänu

ÜHISEL JÕUL: Filmilinnaku projekt on valmis ja selle taga seisab suurem osa Eesti filmitootmisettevõtetest. Paljassaare tee 17 asuvale krundile planeeritud hoone projekt on valminud koostöös arhitektuuribürooga Novarc.

TALLINNA FILMILINNAK EHK TALLINN FILM WONDERLAND (TFW)

- Filmilinnak peaks ehitama Põhja-Tallinna Paljassaare poolsaarele. Esimeses järgus peaks valmima filmilinnaku kolm stuudiot ja abiruumid koos juurde kuuluva taristuga.
- Kinnistu kogupindala on 56 000 ruutmeetrit. Hoonesse on planeeritud kolm stuudiot, mille kogupind on 2600 ruutmeetrit. Suurim neist on 1300ruutmeetrine ja 14 meetrit kõrge.
- Projekti arendusse on kaasatud suur hulk Eesti filmiala tegijatest, TFW asutajad on Allfilm, Filmivabrik, Nafta Films, Stellar, Taska Productions ja 18 põhilist filmitootjat ühendav Eesti Filmitööstuse Klaster.
- Kinnistu on Tallinna linn eraldanud ASile Tallinna Tööstuspargid, mis on valmis filmilinnaku arendamisel osalema. Stuudiohoone kogumaksumus (koos sisustusega) on värske ekspert hinnangu kohaselt 12–13,5 miljonit eurot.

PROJEKTI TUTVUSTAMAS: Rahvusvahelise kaliibriga produtsent Ivo Felt (vasakul) ja Tallinn Film Wonderlanti tegevjuht Gren Noormets Tallinna Filmilinnaku projekti pidulikul esilinastusel aasta 2019. lõpus.

stuudio olemasolule toodetaks Eesti rohkem filme – nii kodu- kui ka välismaiseid. See omakorda toob raha ja makse väga laialdaselt, aga see raha ei tule kõik kaugeltki stuudiole. Stuudio saab siit ainult väga väikese osa. Seega ei saa öelda, et see oleks äriprojekt, eriti esimestel aastatel, küll aga tooks see erinevalt paljudest teistest projektidest riigile raha sisse.

Millise summa oleks pannud linn ja kui suure summa oleks TFW pidanud omalt poolt leidma? Kas linnapoolne raha kaob ka ära, kui te seda teist poolt ei leia?

Kokkulepe on selline, et linnale kuuluv äriühing oleks kompleksi valmis ehitatud ja selle meile tasu eest opereerimiseks üle andnud. Meie ülesanne on hoolitseda selle eest, et maja oleks heaperemehelikult kasutuses ja maksed tasutud. Kuni teatud täituvuse saavutamiseni näeme me mõlemad (nii linn kui meie), et jääksime üürisummade tasumisega jänni. Me kumbki ei pea mõistlikuks kopa maasse löömist enne, kui me ei tea, kuidas lubadused täidetud saame.

Kuidas on seisud EASiga?

EAS on endiselt valmis finantseerima teatud tehnika soetamist, aga ka siin hakkab aeg otsustamisel otsa saama – kas ja missugust tehnikat vaja on, sõltub sellest, kas stuudio tuleb või mitte.

Kes praegu rahastab Tallinn Film Wonderlanti ja kui kauaks seda rahastust jätkub?

Stuudiokompleksi rajamise asjaajamisel Tallinn Film Wonderlanti kaudu jookseb praegu viies aasta. Enne seda peeti neid plaane produtsentide kontorites ja peades. Wonderlanti taha on koondunud Filmitööstuse Klasteri kaudu suur osa selle ala tegijatest. Julgemad ja võimekamad neist on ka tegevuskulusid katnud. Aga reaalsest rahast suurema väärtusega on hoopis kõik need tuhanded töötunnid, mida asjassepuutuvad inimesed on siia panustanud. Lisaks on meid palju aidanud otseselt TFWga mitte seotud inimesed – puhtalt entusiasmist pealt ja selle nimel,

et Eesti lõpuks saaks selle nii vajaliku hoone. Kui projekt nüüd need laksud sisse sai (asja vastuvõetud RESi ja kultuurikomisjoni otsus), siis see tõmbab ilmselt mitmel asjaosalisel maha igasuguse motivatsiooni panustada.

Mis suunas te nüüd plaanite edasi liikuda? Millised on teie võimalused see asi ikkagi töösse saada? Kust see raha nüüd võtta?

Eks me jätkame ikka selgitustööga otsustajate ja mõjutajate ringis. Kui me seda ei teeks, lendaks kogu senine tehtud töö ja ka kulutatud raha vastu taevast.

Kas Kulka rahast ilmajäämise taust võib olla see, et tegu on objektiga, mis KOVI valimistel hääli ei too – tavakodaniku kasu selles on ju üsna abstraktne? Kontserdisaalis istumise asemel hägune šanss, et „millalgi tehakse seal võib-olla film ja kui see väga halb pole, lähen võib-olla vaatama“. Kas TFW miinuseks on see, et tegu on suhteliselt apoliitilise objektiga?

Võib nii olla, aga ei tahaks uskuda. Film on ju üks paremini levivaid ja kergemini tarbitavaid kultuurivorme. Seda on ju valitsejad juba eelmisel sajandil märganud ja ka ära kasutanud. Ja see suhteliselt lihtne tarbitavus on ju ka vesi Eesti kultuuri ekspordi veskil.

Viimastel aastatel, kui on varasema ajaga võrreldes rohkem Eesti filme välja tulnud, on Eesti saanud Euroopas üheks kõige suurema kinokülastatavusega riigiks inimese kohta. **Kas te oleks ise pidanud midagi teisiti tegema, et see asi oleks lõppenud teistsuguse tulemusega?**

Kindlasti. Tarkus tuleb pärast rumalust ja kõik need teised pärast-kakluse-rusikaga-vehkimise ütlused. Näiteks saime selgeks selle, et on vaja veel rohkem seletada, miks on stuudio roll filmi loomisel nii tähtis. Puutusime mitmel korral kokku küsimusega, et viimasel ajal on teil ju see filmitegemine üsna hästi välja tulnud, miks teile veel seda stuudiot vaja on.

MARIA ULFSAK